

Aan de voorzitter van de Provinciale Staten van Limburg
Postbus 5700
6202 MA MAASTRICHT

Geleen, 30 juli 2010

Betreft: *vragen (artikel 38 Reglement van Orde) over een geplande Waterkrachtcentrale bij Borgharen*

Geachte voorzitter,

Het bedrijf ARBRA BV heeft op 5 juni 2009 een vergunning ex artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998 aangevraagd voor het aanleggen en in gebruik hebben van een waterkrachtcentrale bij Borgharen, nabij het natuurgebied Grensmaas. De Grensmaas is aangewezen als Natura 2000-gebied en vanwege deze status is in de aanvraag verplicht een Habitattoets opgenomen. Het Natura 2000-gebied is aangewezen voor de volgende diersoorten: zalm, rivierprik en rivierdonderpad.

De aanvraag voorziet wat betreft voorzieningen voor vispassage stroomafwaarts in het inbouwen van "visvriendelijke" verticale Kaplan turbines, waarvan nog geen praktijkgegevens bekend zijn, alleen een opgave van de fabrikant. Daarnaast zal een visgeleidingssysteem worden aangelegd dat momenteel in de centrale bij Linne wordt uitgetoet. De resultaten van deze proef zijn nog niet bekend. Stroomopwaarts functioneert er nu ter plekke een bekkenvistrap, die in 2008 door Rijkswaterstaat voor ruim drie miljoen euro werd aangelegd. Deze zal worden afgebroken om ruimte te maken voor de centrale. Voor de vervangende voorziening (een "vertical slot") lag bij de aanvraag nog geen concreet ontwerp voor. De vergunning staat toe dat deze zes maanden na ingebruikname van de centrale is aangelegd. Voor alle vispassage-voorzieningen zijn prestatie-eisen vastgelegd. Als blijkt dat daaraan niet wordt voldaan, moet het debiet van de centrale worden verminderd, of moet de centrale in kwetsbare periodes worden stilgelegd.

Momenteel functioneren in de Maas al twee andere waterkrachtcentrales, bij Roermond en Linne. De vergunning is verleend omdat voldaan zou zijn aan de (cumulatieve) eis van max. 10% vissterfte voor alle drie centrales.

De fractie van de Partij voor de Dieren is voorstander van stroom uit waterkracht, maar daarbij moet verzekerd zijn dat er goede en effectieve voorzieningen voor vispassage worden aangelegd. Wij betwijfelen sterk of dat nu het geval is en zijn daarin niet de enige. Tegen de ontwerp-vergunning zijn veel zienswijzen ingediend. Ook Rijkswaterstaat, die om advies is gevraagd, heeft zich over de ontwerp-vergunning zeer kritisch betoond.

Wat betreft de ontwerp-vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet voor de WKC Borgharen heeft de fractie van de Partij voor de Dieren de volgende vragen aan het college van GS:

1. Waarom is voor de vistrap (stroomopwaarts) vergunning verleend, tegen het advies van Rijkswaterstaat in, terwijl er nog geen concreet ontwerp voorligt?

2. Waarom hoeft de vistrap pas zes maanden na aanleg te functioneren? Hoe is in de tussentijd voorzien in voorzieningen voor de vistrek stroomopwaarts?
3. Wat vindt u van het feit dat de in 2008 gerealiseerde en goedwerkende bekkenvistrap die ruim 3 miljoen euro rijksgeld heeft gekost en waarmee wordt voldaan aan de vereisten gesteld door de Kaderrichtlijn Water plaats zal moeten maken voor een systeem waarvan de effectiviteit nog niet bewezen is?
4. Waarom is voor het visgeleidingssysteem niet de uitkomst van de proef met een vergelijkbaar systeem in de centrale Linne afgewacht?
5. Wordt de centrale door de provincie gesubsidieerd? Zo ja, hoe beoordeelt het college van GS de economische en ecologische rentabiliteit, gegeven het geringe verval van de Maas en het veelal lage zomerpeil van de rivier?
6. Waarom heeft GS zich wat betreft de vismortaliteit door de turbines gebaseerd op gegevens van een ander type turbines (verticale Kaplan turbines) dan in feite zal worden aangelegd ("Low Head horizontale Kaplan turbines")?
7. Is de inhoud van de vergunning afgestemd met Rijkswaterstaat? Zal Rijkswaterstaat in de te verlenen Waterwetvergunning voor vispassage dezelfde eisen stellen?
8. Is het reëel om als vergunningseis op te nemen (de voorschriften 3 en 23) dat het debiet van de centrale wordt teruggeregeld of dat de centrale tijdelijk wordt stilgelegd, als blijkt dat niet aan de prestatie-eisen voor de visgeleiding en de turbines wordt voldaan? Hoe heeft GS zich ervan verzekerd dat dit bedrijfseconomisch mogelijk is, mede gezien de slechte economische resultaten van de vergelijkbare Haandrikcentrale in de Overijsselse Vecht?
9. Staatssecretaris Huizinga heeft in haar brief van 3 mei 2007 aangegeven dat voor de twee bestaande centrales nu al niet voldaan is aan de norm van 10% cumulatieve vissterfte. Hoe kan het dan dat met een centrale erbij er wel aan die norm wordt voldaan?
10. De 10%-norm is een cumulatief percentage voor vissterfte onder de tien prioritaire vissoorten in de Maas, waarvan de Zalm er slechts één is. Zijn de negen overige soorten op de één of andere manier van de dood gevrijwaard?
11. Kennelijk is GS er met deze vergunning in geslaagd de voltallige (sport-)visserij, de vergunningverlener water en milieubeschermingsorganisaties te mobiliseren. Hoe beoordeelt GS deze situatie? Is GS van plan om alsnog met de betreffende organisaties in overleg te gaan om overeenstemming te bereiken?

Ik stel prijs op een schriftelijke beantwoording van mijn vraag in de daarvoor geldende termijn van 30 dagen (artikel 38, Reglement van Orde).

Hoogachtend,

Namens de Partij voor de Dieren-fractie in de Provinciale Staten van Limburg,

Drs. F.P. Wassenberg
Fractievoorzitter